

Spinnen van Schiermonnikoog

door

ANNETTE M. KESSLER-GESCHIERE

Zoölogisch Laboratorium, Vrije Universiteit, Amsterdam

Tijdens een onderzoek aan Lycoside spinnen op het eiland Schiermonnikoog in 1963, besteedde ik enige aandacht aan de in het proefterrein voorkomende vertegenwoordigers van andere spinnenfamilies. Daardoor kan ik de lijst, die HULSEBOS in 1959 publiceerde, met enkele soorten aanvullen. Ook de lijst van Lycosidae verdient enige uitbreiding.

Voor de systematiek houd ik mij aan LOCKET & MILLIDGE (1951). Alleen voor de Lycosidae volg ik de indeling van WIEBES (1959).

Het was mogelijk over sommige soorten enkele nadere gegevens te verzamelen. Deze zijn onder de betreffende soorten vermeld. De soorten waarvan niets bijzonders vermeld staat zijn in slechts enkele exemplaren gevangen in het laaggolvende, vrij vochtige binnenduin.

GNAPHOSIDAE

Drassodes lapidosus var. *macer* (Thorell).

D. lapidosus var. *cupreus* (Blackwall).

Zelotes electus (C. L. Koch).

In zeer grote aantallen (enkele honderden exemplaren) gevangen. DAHL noemt als voornaamste vindplaats naaldbossen, LOCKET & MILLIDGE geven daarnaast ook "sandhills round the coast" op. Adulte dieren trof ik in het voorjaar aan. L. & M. noemen daar ook nog de zomer bij.

Z. latreillei (Simon).

Eveneens zeer talrijk. Zowel DAHL als L. & M. zeggen, dat de soort voornamelijk onder stenen leeft, een milieu dat echter in mijn onderzoeksgebied uiterst zeldzaam was. Volwassen dieren ving ik in mei/juni, en dan weer in september, terwijl L. & M. juist de zomer hiervoor opgeven.

CLUBIONIDAE

Clubiona neglecta O. P.-Cambridge.

C. stagnatilis Kulczynski.

Ook uit struiken gevangen, wat zowel DAHL als L. & M. vermelden. Adulte dieren vnl. in mei gevangen, terwijl DAHL opgeeft „vom Mai”.

Agroeca proxima (O. P.-Cambridge).

In zeer grote aantallen (± 1000) gevangen. DAHL noemt als vindplaats alleen bossen, L. & M. geven daarbij „dry sandy places” op. Vanaf half augustus werden volwassen dieren van deze soort gevangen, enkele ♂♂ en ♀♀; in september werden vrijwel uitsluitend ♂♂ aangetroffen; in oktober gingen de ♀♀ steeds meer in aantal overwegen; na half oktober ving ik alleen nog ♀♀. L. & M. blijven hierover in het vage door op te merken, dat de soort misschien wel het hele jaar adult is.

Zora spinimana (Sundevall).

Van deze soort zijn ongeveer 100 exemplaren gevangen. Adulte vnl. in mei en juni. Geen gegevens hierover bij L. & M. en DAHL.

THOMISIDAE

Xysticus erraticus (Blackwall)*Philodromus aureolus* var. *caespiticicolicus* Walckenaer

SALTICIDAE

Euophrys frontalis (Walckenaer).*Hytia nivoyi* (Lucas).*Phlegra fasciata* (Hahn).

LYCOSIDAE

Pardosa purbeckensis F. O. P.-Cambridge.

Zeer talrijk voorkomend op de kwelder.

Alopecosa cuneata (Cl.).Geregeld voorkomend in een vrij dichte *A. pulverulenta*-populatie.*Trochosa ruricola* (de Geer)Nu en dan voorkomend in een dichte *T. terricola*-populatie.*Arctosa leopardus* (Sundevall)*A. perita* (Latr.).*Pirata piraticus* (Cl.)

AGELENIDAE

Antistea elegans (Blackwall).

In zeer vochtig terrein, wat ook DAHL en L. & M. opgeven. Adulte ♀♀ werden uitsluitend gesignaleerd in mei en de eerste helft van juni, adulte ♂♂ uitsluitend vanaf half augustus tot eind oktober (en misschien nog wel later; het onderzoek werd eind oktober beëindigd). L. & M. geven op „adult in summer”, DAHL „adulte ♂♂ und ♀♀ Februar—November”. DAHL vermeldt een groot overwicht van ♀♀ in het totaal van zijn vangsten. Duidelijk is dit dus nog niet.

MIMETIDAE

Ero furcata (Villers).

TETRAGNATHIDAE

Pachygnatha degeeri Sundevall.

LINYPHIIDAE

ERIGONINAE

Asthenargus paganus (Simon)*Diplocephalus permixtus* (O. P.-Cambridge)*Walckenaera acuminata* Blackwall*Wideria antica* (Wider)

LINYPHIINAE

Bathypantes pullatus (O. P.-Cambridge)*Porrhomma pygmaeum* (Blackwall)

Adulte ♂♂ en ♀♀ trof ik eind april in grote getale aan in elzen in een moerassig deel van het terrein, voorbereidingen makend voor "ballooning". Zowel DAHL als L. & M. geven eveneens voor deze soort een vochtige woonplaats op.

Stemonyphantes lineatus (Linnaeus)

Tapinopa longidens (Wider)

± 100 exemplaren gevangen. Adulten in nazomer en herfst. Hierover geen gegevens bij DAHL en L. & M.

Summary

A list of spiders from the Wadden-island "Schiermonnikoog" is given, as a supplement to the list published by HULSEBOS in 1959. Of some species data on habitat and life-cycle could be obtained, which are compared with statements of DAHL and LOCKET & MILLIDGE on the subject.

Literatuur

DAHL, F., Die Tierwelt Deutschlands und der angrenzenden Meeresteile. Gustav Fischer Verlag, Jena.

HULSEBOS, J., 1959, Spinnen van Schiermonnikoog, *Ent. Ber.* 19 : 253—254.

LOCKET, G. H. & A. F. MILLIDGE, 1951, British spiders. Ray Society, London.

WIEBES, J. T., 1959, The Lycosidae and Pisauridae (Araneae) of the Netherlands. *Zool. Verb.* 42, Leiden.

Aspöck, H. und U., Die Neuropteren. Deze 152 pagina's tellende publicatie is een overdruk uit het Naturkundliches Jahrbuch der Stadt Linz 1964, waarin zij met de volgende uitvoerige titel verscheen: Synopsis der Systematik, Ökologie und Biogeographie der Neuropteren Mitteleuropas im Spiegel der Neuropteren-Fauna von Linz und Ober-Österreich, sowie Bestimmungs-Schlüssel für die Mitteleuropäischen Neuropteren und Beschreibung von *Coniopteryx lentiae* nov. spec.

Na een korte inleiding en een bespreking van de systematische plaats van de Neuroptera geven de heer en mevrouw ASPÖCK een uitvoerig overzicht van alle 115 Middeneuropese soorten, die tot deze orde behoren, waarbij in het bijzonder alle vondsten in Opper-Oostenrijk vermeld worden. Bij elke soort wordt de voornaamste literatuur opgegeven en eventueel de synonymie.

De behandeling van de soorten wordt gevolgd door een aantal algemene onderwerpen: de oekologie van de Middeneuropese Neuroptera, de Neuroptera-fauna van de grote stad met als voorbeeld die van Linz, en opmerkingen over de zoögeografie.

Daarna komen tabellen voor het bepalen van de geslachten en soorten, dan notities over een aantal bijzondere gevallen, een Engelse samenvatting en een uitgebreide literatuurlijst. Het boek besluit met 155 afbeeldingen en een tweetal tabellen.

De prijs van dit voortreffelijke werk bedraagt slechts 40 Oostenrijkse Shilling, dus ± 6 gulden. Het kan door de boekhandel geleverd worden of rechtstreeks besteld worden bij het Stadtmuseum in Linz/Donau, Hauptplatz 8, Ober-Österreich. — LPK.